

Kõrgem Kunstikool Pallas

Meediadisaini osakond

Graafilised illustratsioonid lühiloole “ The Dunwich Horror” H.P.Lovecraft
Graphic illustrations for a short story “The Dunwich Horror” by H.P. Lovecraft

Lõputöö

Tiit Pähnapuu

Juhendajad Ardo Sägi

Jaanus Eensalu

Marek Volt

Tartu 2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE LÕPUTÖÖST	4
1.1 Lovecrafti tutvustus	4
1.2 Hirm tundmatuse ees	5
1.3 Kahe maailma vahel - hirm ja õudus	7
1.4 Hirmu paradoks	8
1.5 Maailma vastu, elu vastu	9
1.6 H.P. Lovecrafti loomingu mudeli lahtimõtestamine/analüüs	11
2. LOVECRAFTI MÕJUTUSED MINULE	12
2.1 Tee Lovecrafti juurde	12
2.2 Mõjutused autorilt	18
2.2.1 Kosmitsism / teadmatus, mis peitub müüri taga	18
2.2.2 Atmosfäär ning pisidetailid	20
2.2.3 Religioon ja okultism	21
2.3 Loometöö ja muusika / mina kui maailma mõjutaja	22
2.4 Maailmavaade	23
3. TÖÖ PROTSESS	25
3.1 Formaadi valik	25
3.2 Kavandamine	26
3.3 Illustreerimise tehnika	27
KOKKUVÕTE	28
SUMMARY	29
KASUTATUD KIRJANDUS	30
LISAD	31
Lisa 1. Formaadi valiku otsimine 1	31
Lisa 2. Formaadi valiku otsimine 2	32
Lisa 3. Esimese paneeli kavandid/tööprotsess.	33
Lisa 4. Teise paneeli kavandid/tööprotsess.	34
Lisa 5. Kolmanda paneeli kavandid/tööprotsess.	35
Lisa 6. Esialgsed kavandid 1	36
Lisa 7. Esialgsed kavandid 2	37
Lisa 8. Lõplik versioon.	38
	2

SISSEJUHATUS

Raamatud on sajandeid olnud inimeste lahutamatud kaaslased. Nendes sisalduvad jutud on ergutanud lugejate kujutlusvõimet ning aidanud mõista, mis on õige ja mis vale. Nii kaua kui inimkonda on saatnud raamatud ja soov lugusid jutustada, on tegeldud ka maalimise ja joonistamisega. Inimese kujutlusvõimel ei ole piire ning piltide kaudu edasi antav lugu võib olla nii abstraktne kui ka üheselt mõistetav ja lineaarne.

Graafika kannab edasi looja käekirja ning looja loomingut saab edasi anda erinevate meediumite kaudu, olgu selleks siis traditsiooniline paber või mõni muu materjal. Graafika abil luuakse pinge olemasoleva loominguga ja taiese vahel. Lugu, mida looja jutustab, on isiklik ja tihtipeale leiab vaataja sellest enda jaoks midagi sellist, mida ta ise on kogunud. Loojal ja vaatajal peab olema ühisosa, kuna ilma ühisosata oleks suhtlus võimatu; liigse identsuse puhul muutuks dialoog aga igavaks ja elujõuetuks. (Eensalu 2019)

Oma lõputöö praktilise osana teostan illustatsioone Ameerika Ühendriikide õudusulmekirjaniku Howard Phillips Lovecrafti lühiloole "The Dunwich Horror". Kuna Lovecrafti teosed on mind palju mõjutanud, jättes minu isiksusse ja elustiili kustumatu jälje, siis soovin teha suure kummarduse moodsa õuduskirjaniku loomingule.

Graafilised illustatsioonid teostan seeria. Jaotan loo kolmeks eraldiseisvaks osaks, sest sel moel saan lugu paremini edasi anda. Graafika loomisel kasutan digitaalset tehnikat. Valminud graafikat võib vaadelda nii tervikliku loo kui mitme graafilise kunstiteosena.

Lõputöö praktilise osa eesmärk on vastavalt Lovecrafti teose atmosfäärile luua illustatsioone, mis sobiksid raamatusse või mida saaks näidata ja käsitleda kui iseseisvaid kunstiteoseid. Illustatsioonid on teostatud minu isiklikus joonistamislaadis, graafilises stiilis.

Teoreetilises osas uurin hirmu ning hirmu paradoksi. Kirjeldan Lovecrafti elulugu ja filosoofiat, millest mõjutatuna kirjutas ta üsna süngeid ja eksistentsialistlikke jutte. Teemad, mida Lovecraft oma juttudes käsitleb, on näiteks isolatsioon, rassism, surmad perekonnas, vaimne ebastabiilsus, enesevihakamine, üksildustunne ja hirm. Analüüsin ka iseennast ning seda, miks autori looming mind köitis. Toon paralleele Lovecrafti ja iseendaga. Lisaks sellele kirjeldan ka oma tööprotsessi ja seda, kuidas jõudsin sobivate graafiliste lahendusteni.

1. ÜLEVAADE LÕPUTÖÖST

Lõputöö sisaldab graafilisi illustatsioone lühiloole “The Dunwich Horror”, mille on kirjutanud Ameerika Ühendriikide õudusulmekirjanik H. P. Lovecraft. Illustratsioonid on teostatud nii käsitsi kui digitaalse tehnika abil. Suureformaadilised illustatsioonid on trükitud serigraafia tehnikas. Lõputöö esimeses teoreetilises peatükis tutvustan teose kirjutanud autorit ning autori hirmuteemat käsitlevat filosoofiat. Mõtestan ja analüüsin Lovecrafti lühijuttude struktuuri ja mudelit, kuna enamik tema kirjutatud jutte on sarnase ülesehitusega. Teoreetilise osa teises peatükis kirjeldan, mil määral on Lovecraft mind oma loominguga kaudu mõjutanud. Analüüsin ennast, autorit, iseenda ja autori minevikku ning püüan leida põhjuseid ja seoseid, miks Lovecrafti looming mind paelub. Toon näiteid kolmest mind mõjutanud valdkonnast – kosmilisusest, pisidetailidest ja religioonist. Kirjeldan ka oma maailmavaadet ja loomingut. Teoreetilise osa kolmandas peatükis tutvustan tööprotsessi ning annan põgusa ülevaate tehnikatest, mille abil töö praktilist osa teostan.

1.1 Lovecrafti tutvustus

Howard Phillips Lovecraft (20. august 1890 – 15. märts 1937) oli Ameerika Ühendriikide õudusulmekirjanik, kes sündis Ameerika Ühendriikides Rhode Islandi osariigis Providence'i linnas. Teda tuntakse ka Cthulhu müütose loojana. Väidetavalt pani Lovecraft aluse modernsele supernaturaalsele õuduskirjandusele, millest on mõjutatud paljud kirjanikud, neist kõige tuntum on Stephen King. Lisaks müüdi loomisele suutis ta oma lühikese karjääri jooksul luua ka iseseisva õudusžanri – Lovecraftiliku õuduse (ingl *Lovecraftian horror*). Kuigi oma eluajal ei saavutanud kirjanik suuremat tuntust, siis peale surma tõusis ta kultusstaatusesse. Lovecrafti parimateks teosteks loetakse raamatuid "The Call of Cthulhu", "The Rats in the Walls", "At the Mountains of Madness", "The Shadow over Innsmouth" ja "The Dunwich Horror". Lisaks lühijuttudele ja novellidele kirjutas Lovecraft ka luulet, millest on mitmed kirjastused avaldanud ka tervikväljaandeid koos kõigi Lovecrafti müütose juttudega, nii nagu need algselt kirjutati.

Lovecraftil oli keeruline ja kurb elukäik ning katkendlik, et mitte öelda puudulik haridus. Olles pärit perekonnast, kus peeti lugu raamatutest, haris autor ennast noorena ise. Teda inspireerisid kuulsad kirjanikud nagu Edgar Allan Poe, Matthew Lewis, Mary Shelley ja Lord Dunsany. Oma eluajal saatis ta oma kirjutatud teoseid erinevatesse ajakirjadesse, mis andsid välja just õudus- ja hirmujutte. Kõige rohkem tegi ta kaastöid siiski ajakirjale “Weird Tales”, milles maksti autorile tolle aja mõistes kõige kõrgemat honorari. Lovecraftil oli teadaolevalt üks naine, Sonia Greene, kellega ta kohtus üsna hilises eas ja kellega abiellus 3. märtsil 1924. Nende abielu ei püsinud aga kahjuks kuigi kaua. Suure osa elust oli autor erinevate allikate andmetel vaene ja pidi nii mõnigi kord sööma konservube. Lovecraft pidas end härrasmeheks, seega ei pidanud ta vajalikuks minna tööle nagu teised, vaid ta eelistas kirjutada ning lihtsalt “olla” ja eksisteerida. Oma viimastel eluaastatel tegeles ta palju luuletamisega ja tihtipeale kirjutas varjunime alt. Kirjanikule sai kahjuks saatuslikuks soolevähk ning 10. märtsil 1937 paigutati Lovecraft Jane Brown Memoriali haiglasse, kus ta viis päeva hiljem suri. (Joshi 2018; Farge 2017)

1.2 Hirm tundmatuse ees

Olles saanud universumilt ande, ent ühtlasi ka needuse loominguliseks tegevuseks, oli ja on siiani ka minul kui kunstnikul hirm tundmatuse ees. Tundmatuse all pean silmas seda, kust minu looming tuleb, kas ta üldse tuleb või kui hea see on. Nooremana kartsin loominguga tegeleda, sest mind ümbritsenud inimesed ei mõistnud kunsti ega seda, kui oluline on see endast välja saada, olgu siis tegemist akadeemiliselt korrektse joonistuse või abstraktsema kunstiga. Seesama hirm puudutas ka muusikat, kuna ka see on üks kunstivormidest. Minu meeletu hirm loomise ees oli suuresti põhjustatud just teiste arvamustest ja sellest, et loometööga tegeledes ei ole ma äkki ühiskonnas tõsiseltvõetav inimene. Kartsin saada sildistatud boheemlaseks, kunstnikuks või – mis veel hullem – muusikuks. Taolisi elukutseid ja karjäärivalikuid pidasid inimesed toona (ja peavad osaliselt ka praegu) tupikuks. On ju teada, et selliste ametite pidajad ei ole tavaliselt ülemäära jõukad. Jõukuse saavutamine on küll võimalik, aga vaid vähesed suudavad seda. Ehk ei olnudki minu hirm niivõrd loomise kui teistele pettumuse valmistamise ees. Et sellest hirmust tasapisi üle saada ja jääda oma unistustele truuks, kulus kokku 10–15 aastat. Ka nüüd, mil

ma olen kunstiga tegelenud pea pool oma elust, ei ole täielikult kadunud hirm tundmatuse ees, hirm loomingu ees.

Lovecraft on öelnud, et kõige vanem ja tugevam inimese emotsioon on hirm, kõige vanem ja tugevam hirm omakorda on hirm tundmatuse ees. Hirm ei ole inimeste elus mitte midagi uut ja me kogeme seda tahes-tahmata igapäevastes argiasjades või mingil kindlal eluetapil. Tahame või mitte, aga hirm saadab meid lahutamatu kaaslasena kogu meie teekonnal, mille lõpp-peatus on tundmatus teadmatuse ees.

Hirm on kui takistav, ent paradoksaalsel kombel ka edasiviiv jõud, mida võib vaadelda nii üksikisiku kui inimkonna kui terviku seisukohast. Paljud inimesed tundsid hirmu kosmosesse mineku ja teiste taevakehade avastamise ees, et sel moel võiks maailma ja universumit meie ümber paremini mõista. Nagu selgus, ei olegi maakera universumi keskpunkt. Hirmutunne valdas nii seda meeskonda, kes kosmosesüstikus selle tähtsa avastuse hetkel viibis, aga ka maapealset meeskonda, kes kogu operatsiooni juhtis. Lõppude lõpuks tehti seda kõike selleks, et meid inimkonnana edasi viia. Geneetiliselt oleme pärinud hirmutunde oma eelkäijatelt, kellel oli vaja hirmu ellujäämiseks maailmas, kus inimene ei olnud toiduahela kõige kõrgemal astmel. Kas me seda praegugi oleme, on muidugi kaheldav. Hirm on kui ellujäämisinstinkt, mis on meid aidanud, seega ei tuleks seda pidada negatiivseks isikuomaduseks. Tundub, et hirm tundmatuse ees on lähedalt seotud ka teatava aukartustundega ehk sisuliselt on tegemist justkui religioosse tundega. See on teadmine või tajumine millestki, mis on meist suurem, vanem ja võimsam ja mis asub kusagil kosmilistes sügavustes. Kui rääkida kosmilisest hirmust kui hirmust tundmatuse ees, siis pole kindlasti tegemist ainult hirmutundega. Pigem tuleb sellisel juhul mängu ka aukartus kosmose ees. Kui rääkida aukartusest, siis võib küsida, mis tekitab meis hirmu või aukartust? Kui me vaatleme kosmost ning selle lõputut tühjust, võivad esmalt esile kerkida kolm peamist hirmuallikat: hirm selle ees, et me ei ole üksi, hirm selle ees, et me oleme üksi ja teadmine, et me ei pääse kunagi kaugemale kui meile on määratud või tehnoloogiline areng meil minna võimaldab. Tegemist on üsna mitmetahulise hirmutundega. Hirm tundmatuse ees on saanud uued mõõtmed ning nüüd on see juba miski, mis on jagunenud mitmeks erinevaks osaks. Võib vaielda, et igal inimesel on kosmilise hirmu tundmiseks isiklikud põhjused, mis on tõsi, kuid inimkonna kui terviku seisukohast on tegemist siiski huvitava ning filosoofilise teemaga, mida on esmapilgul raske ammendavalt selgitada.

1.3 Kahe maailma vahel: hirm ja õudus

Kui rääkida hirmust ja õudusest, siis tihti käivad need kaks mõistet käsikäes just õuduskunsti. Nende mõistete vahel on õhuke piir, ent ometigi on hirm ja õudus teineteisest väga erinevad. Kuna üldlevinud definitsioonid hirmu ja õuduse kohta on igapäevase kergesti kättesaadavad, oleks ehk palju huvitavam uurida neid termineid filosoofilisest aspektist, st uurida, mida tähendavad hirm ja õudus kahe autori arusaama kohaselt. Selles peatükis defineerin üsna üldiselt ja põgusalt need kaks mõistet, toetudes N. Carrolli ja L. Svendseni nägemusele.

Noel Carroll on oma raamatus “The Philosophy of Horror: Or, Paradoxes of the Heart” käsitlenud õudust kui õuduskunsti, mitte kui loomulikult ilmnevat õudust. Õuduskunsti alla liigitab ta kirjandusteoseid nagu Mary Shelley „Frankenstein“, Robert Louis Stevensoni „The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde“ ja H. P. Lovecrafti “The Dunwich Horror”. Loomuliku õuduse alla võiks Carrolli arvates liigendada pigem ökoloogilised või inimese tekitatud õudused. Õudus kui selline on aga üldlevinud keelekategooria, kasulik kontseptsioon, mille kaudu me suhtleme teistega ja saame ka ise informatsiooni (Carroll 1990: 13). Suhtluses kasutatakse sõna *õudus* tegevuste, emotsioonide või piltide edasi andmiseks. Lisaks sellele kogutakse informatsiooni meid ümbritsevast maailmast.

Carroll tõstatab ka küsimuse õuduse kui paradoksi kohta, mis käib loomulikult kaasas hirmu paradoksiga. Ta küsib, kuidas me saame nautida õudust või õuduskunsti, kui see tekitab meis ebameeldivaid ja vastakaid tundeid? Ta väidab, et õudus koosneb kahest emotsioonist: hirmust ja jälestustundest.

Lars Svendsen kirjutab aga oma raamatus “A philosophy of fear” hirmu kohta, et hirmu mõistmiseks peame me kõigepealt tegema selgeks, mis on emotsioon. Sellele küsimusele on äärmiselt keeruline vastata, kuna emotsioonid koosnevad väga paljudest takkudest – nii füsioloogilistest, psühholoogilistest kui kognitiivsetest käitumisharjumustest (Svendsen 2008). Inimene tunneb hirmu alati mingi objekti või eseme ees (nt Nuga, nõel, süstal, relv, tundmatu pulber) või mõne muu hirmu esile kutsuva emotsiooni ees. Kui kaotada vaataja ja vaadeldava vahelt ära hirmuobjekt, jääb alles vaid südame pekslemine ja kiirendatud hingamine. Ilma objektita kaob hirm kui emotsioon. Svendseni järgi on hirm

siiski ka ellujäämisinstinkt, mis on meile evolutsioonis edasi antud. Hirmutunne on miski, mis on meie geneetikas olemas olnud juba aegade algusest. Tunda erinevaid emotsioone tähendab tunda ka hirmu.

1.4 Hirmu paradoks

Me oleme teel maailma, kus inimesed püüavad ühiskonnast kõrvaldada võimalikult palju potentsiaalselt hirmu tekitavaid objekte, et meie elu oleks veelgi turvalisem ja et me tunneksime ennast kaitstuna. Esmapilgul võib ju tunduda, et selline maailm oleks hea ja meeldiv paik elamiseks, kuid süvenedes hirmu ja hirmufilosoofiasse, võib väita, et ilma hirmuta oleks maailm üsna igav ja mõttetu, lihtsalt üks ilma igasuguse iseloomu ja sarmita kosmosesüsteemis tiirlev roheline samblaga kaetud kivi. Võib-olla annabki hirm meie elule osaliselt mingi mõtte ja sunnib meid tegutsema ja kasutama meile antud aega võimalikult mõistlikult. Nietzsche on öelnud, et maailm, milles me sugugi hirmu ei tunne, oleks küllaltki igav ja iseloomutu. Võib arvata, et meie ajastu kohta selline lause enam ei kehti, kuid mingi sügavam sisu selles Nietzsche mõttes siiski on. Maailm, kus puudub hirm, oleks lihtsalt üks ilmetu paik, mis ei pakuks huvi mitte kellelegi. Hirm pole muud kui meie ajus toimuv keemiline protsess, mis on tihedalt seotud uudishimuga. Sellepärast paelub inimesi ka õuduskirjandus, õudusfilmid ja kõik muu, mis on elevust tekitav, huvitav ja ettearvamatu.

Osaliselt seisneb hirmu paradoks just selles, et ühest küljest me just kui soovime ennast hirmust ja hirmutundest võimalikult kaugemale pagendada, teisalt me aga otsime seda vabatahtlikult, olgu siis teadlikult või alateadlikult (Svendsen 2008: 75). Veidral kombel annab hirm kui negatiivne emotsioon meile hoopis positiivse laengu, mida me üha uuesti kogeda soovime. Mingist emotsioonist tugevasti mõjutatud olla tähendab olla elus – seda me ju kõige rohkem soovimegi. Me tahame tunda, et elame oma elu täiel rinnal.

Miks inimesed siiski eelistavad negatiivseid emotsioone positiivsetele? (Svendsen 2008). Miks me tahame kogeda hirmutunnet, mis on ometigi meie jaoks äärmiselt ebameeldiv ja mida harilikult proovime oma igapäevaelust kõrvaldada? Tundub, et siin on tegemist omamoodi sõltuvusega, mis alguses on uus ja huvitav, aga mida edasi, seda enam haarab see meid täielikult oma võimusesse ega lase enam lahti. Tihtipeale ongi sõltuvustega ju nii, et inimesed ei taha neid endale tunnistada. Sama võib olla ka hirmuga. Me ei soovi

endale tunnistada, et sügaval sisimas me januneme selle järele ning vajame hirmu või midagi, mida selline emotsioon meis esile kutsub. Võib ka oletada, et hirm on justkui anomaalne emotsioon inimese geneetikas. Muidugi ei ole kõik meist sündinud sellise geeniga ja on palju neid, kellel hirmu kogemise soov puudub. Kas meile on selektiivselt looduse poolt määratud selline vastuoluline emotsioon?

On äärmiselt kummaline ja paradoksaalne, et meile pakuvad huvi objektid või tegevused, mis tekitavad meis osalist või täielikku hirmutunnet. Seda sama hirmutunnet, mida me soovime tavaliselt iga hinna eest vältida. Kui aga vaataja ning vaadeldava objekti või tegevuse vahele luuakse distants, muutub olukord totaalselt, kuna sellisel juhul lisandub vaadeldavale tegevusele või objektile üks oluline aspekt, milleks on vahemaa ja sellega kaasnev turvalisus. See tekitab vaatlejas ja vaadeldavas objektis osalise või täieliku distantsitunde, mis omakorda loob teatava “turvalise hirmu” kogemise ruumi. Kui me vaatame mõnd hirmuäratavat filmi või loeme raamatut, siis on meil alati võimalus lülitada film välja või sulgeda raamat.. Meil on sellisel juhul võimalik kogeda hirmu ilma iseennast ohtu seadmata.

1.5 Maailma vastu, elu vastu

*“Võib-olla peab selleks, et Lovecrafti hinnata,
olema palju kannatanud...”*

Jacques Bergier

Lovecraft mõistis, et sellel maailmal ei ole temaga mitte midagi ühist. Ta teadis, et jääb alati kaotajaks, olgu selleks siis kas kirjandus või päriselu. Ta oli kaotanud oma lapsepõlve ja usu. Maailm oli tekitanud temas ääretut jälestustunnet ning ta ei uskunud, et vaadates asju teise pilguga, võiksid need parematena tunduda. Religioon oli tema sõnul vaid ilus illusioon ning ka sellest tundis Lovecraft ennast kõrvalejäetuna. (Houellebecq 2016: 13). Üsna vähesed inimesed on kogenud sellist sügavat tarbetusetunnet eksistentsi suhtes. Viimaks pole universum ju muud kui elementaarosakeste kogum, mis on paratamatult teel kaose

poole. Kaosest on see tulnud ning sinna see ka suundub. Inimrass tekib ja kaob. Seejärel kujunevad välja uued eluvormid, mis samuti mingil hetkel kaovad. Tähistaevas on külm ja lõpuks, kui kõik muu on kadunud, kaovad taevast ka tähed. Kaob kõik. Inimeste teod on sama kaoatilised ja ilma suurema mõtte või tähenduseta. Mõisted nagu hea ja kuri on kui “viktoriaanlikud väljamõeldised”. Päriselt olemas on ainult egoism, mis on kiirgavalt põhjatu ja külm. (Houellebecq 2016: 13)

Pole vist kahtlust, et Lovecrafti maailmavaade ja filosoofia muutusid juba väga varajases nooruses üsna süngeteks. Elu tähtsusetust ja tühisust mõistis autor varakult ja liigagi hästi. Need teadmised olid suuresti kinnistunud nooruses läbi elatud tragöödiate mõjul. Kalduvus sellistele filosoofia ohtlikele ning tumedatele teemadele, oli autoris sügaval olemas. Noorena tumedate filosoofiateoste uurimine, jätab tahes-tahtmata oma jälje kogu eluks ja sillutab teed süngele loomingule. Oma põhimõtetest ja filosoofiast ei ütelnud Lovecraft lahti oma elu viimastelgi hetkedel. Tundub, et noorena millegi nii sügavmõttelise jälile jõudmise eest tuleb hilisemas elus üsna kõrget hinda maksta – olla valmis selleks, et nooruses kogetu võib inimesega kaasas käia kogu elu. Michel Houellebecqi kirjutatud raamatus “Maailma vastu, elu vastu” uurib autor muu hulgas ka Lovecrafti, tema lapsepõlve ja loomingut. Raamatu esimeses osas “Üks teistsugune universum” selgitab autor ammendavalt Lovecrafti suhtumist sellesse maailma ja iseendasse. Siiski tundub, et lisaks sügavale depressioonile ja letargiale, mida Lovecraft läbi elas, on kogu selle põlastuse pinna all peidus ka viha millegi sügavama vastu, millegi sellise vastu, mida ehk autor isegi ei mõistnud, või kui mõistiski, siis alateadlikult. Kui kogu seda viha ja ängi sügavamalt analüüsida ning selle üle mõtiskleda, võib leida, et Lovecraft oli küll vihane maailma peale ja põlastas ka seda, kes ja missugune ta ise oli, kuid sügaval sisimas tundis ta ehk viha selle pärast, et keegi ei küsinud kunagi tema käest, kas ta üldse on tahtnud siia maailma sündida, eksistentsis osaleda. Teda, nagu meid kõiki, on kistud lõpmatust tühjusest siia maailma, et me kogeksime siinset elu, hoolimata sellest, kas me seda tahame või mitte. Lovecrafti jaoks oli muidugi juba nooruses kogetud elu piinarikas ja kurb. Võib oletada, et ehk oli just see üks tema sügava viha põhjuseid. Martin Heidegger kirjeldas seda meeleseisundit terminiga *Geworfenheit* (ingl *thrownness*, mis tähendab viskamist, või *thrown into the world* – maailma heidetud).

1.6 H. P. Lovecrafti loomingu mudeli lahtimõtestamine/analüüs

Enamik Lovecrafti jutte on üsna sarnase süžeeaga: Protagonist on mingite salajaste teadmiste, kultuste või situatsioonide tunnistajaks, aga kogetu toob lõppude lõpuks kaasa hulluse ja hävingu, ilma et peategelane oleks midagi saavutanud. Selline käitumine on väga inimlik ja see sarnaneb ka paljude muude pealtnäha harilike igapäevaste asjadega. Inimene on olend, kes januneb teadmiste, sõltuvuste ja keelatud viljade järele.

Lovecraft ütleb, et universumis on asju, mida inimene ei suuda mõista ega hakkagi kunagi lõplikult mõistma. On paiku, milleni me mitte iialgi ei küüni. Isegi kui me saaksime teada mõne suure tühja kosmose, aja või ruumiga seotud saladuse, siis nende teadmiste omandamine on ühele inimesele või ka inimkonnale liig ja võib viimaks viia inimese enda hävinguni. Seega ei olnud nende teadmiste omandamisel üldsegi mingisugust mõtet. Kui rääkida hirmust, siis tihtipeale käsitletakse juttudes ka hirmu eelnimetatud salajaste teadmiste ilmsiks tuleku ees, kuigi paradoksaalselt tahab protagonist neid saladusi siiski teada. Juttude tegelastel on hirm selle ees, et kusagil kosmose sügavustes, dimensioonidevahelises ruumis, väljaspool sfääre leidub olevusi, kes on nii võikad, et inimõistus ei suudaks neid hoomata. Inimkonna kõige vanem ja tugevam emotsioon on hirm tundmatuse ees, nagu kirjanik Lovecraft ise on öelnud. Võib vist öelda, et tema juttudes leiduv hirm on olnud põhjustatud siiski inimese enda ahnusest.

Lovecrafti juttudes leidub ka palju eksistentsialismi elemente. Valdav osa tema juttudest lõppeb siiski surma või hullusega, mis justkui viitab inimese tähtsusetusele suures universumis. Tõsi, peategelane võis küll surra või mõistuse kaotada, kuid ka surm ootab meid kunagi ees ja on lihtsalt üks osa elu tragöödiast. Ei ole ilusaid lõppe ega õnnelikke pääsemist. Sellel, kas inimene eksisteerib või mitte, puudub kosmilises skaalas igasugune tähtsus, kuigi tihti peame me ennast tähtsamaks ja suuremaks kui tegelikult mõistlik oleks. Ehk leidub universumis meist palju suuremaid jõudusid, mis on hoopistükkis loonud meid endi löbustamiseks või sellepärast, et neil lihtsalt oli võimalik meid luua. Täpselt nagu meiegi peame suurema vaevata akvaariumites kuldkalu. Võib-olla ei peaks inimene üldsegi liiga palju uurima ja oma nina igale poole toppima, sest see võib meie jaoks halvasti lõppeda.

2. LOVECRAFTI MÕJUTUSED MINULE

“Elu on piinarikas ja masendav. Seetõttu on mõttetu kirjutada uusi realistlikke romaane. Me üldiselt teame, mida reaalsuselt oodata; ja meil ei ole soovi teada saada midagi rohkemat. Inimkond kui selline äratab meis veel vaid üsnagi kaheldavat uudishimu. Kõik need ülimalt peened "tähelepanekud", "stseenid", need juhtumised... Kui me raamatu käest oleme pannud, siis kõik see üksnes suurendab kerget iiveldustunnet, mida kõige tavalisem "reaalse elu" päev juba piisavalt on toitnud (Houellebecq 2016).

Nüüd kuulakem Howard Phillips Lovecrafti: "Ma olen inimkonnast ja maailmast nii lõpmata väsinud, et minus ei suuda huvi tekitada miski, mis ei sisalda vähemalt kaht mõrva lehekülje kohta või ei käsitle nimetamatuid õudusi, mis pärinevad maavälistest ruumidest". Howard Phillips Lovecraft (1890–1937). Meil on vaja sõltumatut vastumürki kõigi realismi vormide vastu."

Selles lõputöö peatükis analüüsin iseennast Lovecrafti loomingu taustal. Kuna Lovecraft on mind väga palju mõjutanud ja vorminud mind selliseks nagu ma olen, on eneseanalüüs äärmiselt oluline. Peatükis kirjeldan, millised tegurid on kujundanud mind oma eluetappidel just selliseks nagu ma olen praegu. Mis on mõjutanud minu maailmavaadet ja vaateid elule? Millised tegurid on vorminud minu elufilosoofia selliseks nagu see praegusel ajahetkel on? Millised märgilised sündmused on erinevates eluetappides juhtunud? Iseenda üle mõtisklemine on minu jaoks huvitav ning kunagi varem ei ole mul olnud võimalust, aega ega vajadust ennast analüüsida ja vaadelda ennast neis aspektides, mida ma olen mingil põhjusel edasi lükanud või hoopiski meelega vältinud. Võib öelda, et teatud mõttes ma vist kujundan selles peatükis iseennast. Ehk muutuvad peale seda eneseanalüüsi minu hoiakud, filosoofia või vaated elule. Eneseanalüüsi all pean silmas iseenda kunagiste emotsioonide ja hoiakute lahkamist. Lisaks mõtestan lahti käitumismustreid, mis võisid suunata mind Lovecrafti loomingu juurde.

2.1 Tee Lovecrafti juurde

Olles noor inimene, kes alles otsib iseennast, oma kohta siin maailmas ja õiget rada, mida mööda käia, on üsna tavapärane tunda tulpimust ja viha ennast ümbritseva vastu. Nii oma

isiklike kogemuste kui ka teiste inimestega neil teemadel peetud vestluste põhjal olen jõudnud arusaamisele, et viha kogemine on üsna loomulik ja suuresti vajalik osa inimese arenguprotsessides. Nende protsesside ajal toimub inimeses teatav muutumine, areng ja kasv. Mina, nagu paljud teisedki noored inimesed, olen tundnud just neid emotsioone, mida on kirjeldatud selle alapeatüki alguse tsitaadis. Ainult et noor olles tavaliselt ei mõisteta, et sellised tunded on loomulikud ja üldjuhul mööduvad, kui ollakse jõudnud kahekümnendatesse. Harvad on juhused, mil inimesed jäävadki sellisteks nagu Lovecraft on tsitaadis kirjeldanud, st sisuliselt nihilistliku maailmavaatega, väsinud, tülinud, depressiivseteks ja seesmiselt külmadeks. Seda, kas nad on juba sündinud sellisteks või on elukogemused neid selliseks muutnud- seda võib oletada. Kindlasti mõjutavad inimesi olulisel määral ka geenid, mille vanemad neile on pärandanud.

Täpset hetke, millal ma Lovecraftist teadlikuks sain või mis ajahetkel autori esimese raamatu kätte võtsin, ei oska ma nimetada. Aastatega muutub mälu ähmasemaks ja aeg muutub justkui privileegiks, millel on edasiviiv jõud ja mille mainimine paneb tundma hirmu, et ei ole veel oma elus jõutud piisavalt palju asju korda saata. Küll aga saan kirjeldada mind vallanud tundeid, nii hästi kui suudan, sest nii vapustav mõju jääb kauaks meelde. Lovecrafti lugedes tundsin, et olen saabunud justkui koju. Mind valdas kergendustunne ja hingasin sügavalt välja – see oli kui meelemürk, ekstaas. Mäletan ka esimest lugu, mida Lovecraftilt lugesin, see oli umbes kümne lehekülje pikkune lühijutt „DAGON“. Kogu oma senise elu olin kuulnud ainult selliseid muinasjutte, mille lõpus sõidavad printsess ja prints valgel hobusel päikeseloojangusse. Lovecrafti lugude lõpus olid vaid surm ja ebastabiilsus. Sellel hetkel mõistsin, et just sellised peaksid olema jutud, kuna surma ja hullumeelsust kogevad ju kõik. Olles lõpetanud lugemise, ei teadnud ma veel, mil määral võib üks lühike jutt inimest muuta ja suure tõenäosusega ma seda muutust kohe ei tajunudki. Pigem toimus alateadlik protsess – muutumine või transformatsioon, millest aru saamine võttis aega umbes kümnekond aastat. Alates esimesest Lovecrafti loost, mida ma lugesin, muutus nii minu ellusuhtumine kui maailm täielikult. Selle loo mõjutused saadavad mind ka tänapäeval nii minu loomingulises tegevuses kui ka igapäevastes toimingutes. Lugu jutustas kõigest sellest, mille järele ma nooremana olin janunenud ja mida tol hetkel ka ise tundsin. Tundsin üksildust, lootusetust, hirmu, teadmistejanu ja hukatuse lähedust. Olles saanud sellise koguse inspiratsiooni, teadsin, et pean suunama oma energia ja loovuse kusagile, kus ma saaksin ennast vabalt väljendada, luua ise maailmu ja atmosfääre. Tahtsin ise olla nagu autor

ja hävitada asju, kui ma seda vaid soovin, lihtsa käsu abil. Tagantjärele vaadates tundub mulle, et mul oli siis vaja samastuda kellegagi, kes tunneks minuga sarnaseid tundeid. Tänu sellele, et ma Lovecrafti kui minuga sarnase mõttemaailmaga autori loominguga enda jaoks avastasin, muutusin rahulikumaks kui ma muidu olin. Seesmiselt põlesin muidugi lahtise leegiga, aga see leek leidis omale viimaks ahju, kus ta võis rahulikult põleda, ilma et oleks kedagi seganud.

Teatud mõttes oligi eelkirjeldatud lugu „DAGON“ minu jaoks hilisemas elus otsekui teenäitaja kunsti ja muusika juurde. Annan lühikese ülevaate sellest lühijutust. „DAGON“ on lugu morfiinisõltlasest, kelle laeva püüab esimese maailmasõja ajal kinni sakalaste sõjalaev. Nimetu peategelane pääseb elupaadis merele, kuid peagi leiab ta ennast saarelt, kus vesi meenutab musta ollust ja maa on äärest ääreni täidetud mädanevate kalakorjustega, mis musta päikese all vedeledes eritavad jubedat lehka. Lõpuks komistab saarel olles peategelane otsa monoliidile, mille peal on markeeringud iidsetest olenditest, keda peategelane kutsub nimetusega *Deep ones* (olendid, kes on sügavustes). Need olevused on pärit õudusunenägudest, neil on soomuselised käed ja kirjeldamatult õudne nägu. Peategelane kohtub üsna pea olendiga, kes haagib ennast monoliidi külge. Juba seda nähes läheb protagonist hulluks ja järgneb üpris segane ja veider olukorra kirjeldus. Kirjeldatakse pääsemist, mis on üpris kaleidoskoopiline ja palavikulisest hullusest pakatava atmosfääriga. Suur segadus lõppeb sellega, et äkitselt on peategelane oma kodus, kirjutades seda sama lugu ja kuulates, kuidas keegi parajasti treppidest üles sammub. Tupp immitseb ka kalahaisu. Peategelane kirjeldab, kuidas ta samme kuuleb ning üha äratuntavamalt hulluks minemas on. Viimaks avab peategelane akna, kust alla hüpatas leiab ta oma kurva lõpu. See, kuidas Lovecraft seda lugu edasi annab ja millise atmosfääri ja tunde suudab autor lugejale pelgalt sõnu kasutades maalida, on pehmeltselt öeldes hämmastav. Kogu see lühijutt pakatab tumedast mürgisest psühhedeeliast ja õudusunenägudest tühjuse ääremail. Kindlasti ei suuda ma oma lühikirjeldusega kogu juttu selle meisterlikkuses edasi anda, mistõttu tuleks igapäev soovi korral ise seda lugu lugeda. Soovitav on lugeda seda inglise keeles, kuna tõlkes lähevad paratamatult mõningad detailid kaduma, mis loo atmosfääri edasi annavad.

Kuna Lovecraft kirjutas üsna tumedaid lugusid, mille lõpus peategelane enamasti mõistuse või elu kaotas, pidi talle omane kirjutamisstiil ja jutustamisviis kusagilt ka alguse saama ja välja arenema. Selge on see, et Lovecrafti kirjutamisstiil ei kujunenud välja lihtsalt niisama, vaid selleks oli vaja midagi tähelepanuväärset, mis teda mõjutas ja kallutas kindlale

kirjanduslikule rajale. Järgnevalt üritan lühidalt lahti mõtestada seda, kuidas võis välja kujuneda Lovecrafti tume ja hukatusega lõppev jutusüžee. Samal ajal toon paralleele iseendaga, et näidata, mis mind tema loomingu juures eriliselt köitis.

Kui rääkida Lovecrafti mõjutustest minule, siis kindlasti samastusin ja tundsin iseennast ära suurel määral Lovecrafti enda eraelus aset leidnud tragöödiate ja elu keerdkäikude tõttu.

Lovecraft oli pärit perekonnast, mis pidi seisma silmitsi nii mõnegi saatusliku ja kurva juhtumusega. Lovecraft veetis väikse poisina suure osa oma kooliajast kodus raamatuid lugedes. Paratamatult muutus ta selle tõttu omavanuste laste seas üha eraklikumaks. Sellest hoolimata haris ta ennast jõudu mööda ise, lugedes juba väga noorena luulet ja ilukirjandust. Keskkooli diplomgi jäi tal omandamata, kuna ta kannatas närvivapustuse käes. Lovecraftil oli mitu psühholoogilist ja närvidega seonduvat haigust, mille tõttu muutus ta ümbritseva maailma suhtes veelgi eraklikumaks ja kannatas üksinduse käes. Kahtlemata avaldasid talle mõju ka peresised probleemid. Tema isa Winfield Scott Lovecraft paigaldati Butler Hospitali haiglasse, kuna ta kannatas psühhoosi käes, mille mõjul ei käitunud ta kuigi adekvaatselt, st ütles ja tegi veidraid asju. Sisuliselt minetas tema isa oma vaimse stabiilsuse, ent noort Lovecrafti hoiti teadmatutes isa seisundi suhtes. Tänapäevani ei ole teada, kas seda tehti tahtlikult või kogemata. Peale isa surma ei saanud Lovecrafti ema kunagi leinast täielikult üle, nagu Lovecraft ise on kirjutanud. Nad kolisid vanavanemate juurde, kuid nende majanduslik olukord muutus üha halvemaks, kuna vanavanemate äril ei läinud tollel ajal hästi. On teada, et Lovecrafti vanaisa oli oma lapselapsele suureks eeskujuks ja peale vanaisa surma pidi perekond jälle kolima, mis oli Lovecrafti jaoks tema enda sõnul, elu kõige tumedam aeg. Lovecrafti ema Sarah Susan Phillips Lovecraft muutus aegamööda oma lapse suhtes äärmiselt klammerduvaks ega lasknud teda iialgi oma silme alt kuigi kaugemale. Ema ja poja suhetes hakkasid segunema armastus ja vihkamine. Umbes samal ajal proovis Lovecraft ka kooli lõpetada, kuid asjatult. Tema vaimne seisund ei olnud paranenud ning jätkuvalt kannatas nooruk stressi, unehäirete ja depressiooni käes. Kahjuks osutus ka Lovecrafti ema vaimne tervis sama ebastabiilseks nagu tema isal. Aastal 1919 paigutati Sarah halvenenud psühholoogilise seisundi tõttu Lovecrafti isaga samasse haiglasse. Ilma vanemate toeta Lovecraft jäi nüüd oma tädide juurde elama. (Joshi 2018)

Väikese vahekokkuvõtteks Lovecrafti eraelus aset leidnud tragöödiate kohta võib öelda, et Lovecraft oli seesmiselt väga õrn ning hoolt ja armastust vajav laps, kelle psühholoogiline seisund oli üsna habras. Kahjuks läks aga nii, et Lovecrafti mõlemad vanemad paigutati

mingil ajahetkel psühhiaatriahaiglasse, nii et noor Lovecraft jäi üksinda. Loomulikult võimendusid temas nende sündmuste mõjul negatiivsed emotsioonid ja ilmned ka muud psühholoogilised aspektid, mis olid suure tõenäosusega kogu aeg kusagil tema sees olemas olnud ja ootasid ainult õiget hetke, millal avalduda. Pole ime, et sellise minevikuga isikust sai tõsine ekstsentrik. Lovecraftil kujunes hilisemas eas välja ka küllaltki suur ksenofoobia, st võõraste, välismaalaste või võõrapärasuse kartus ning üldine viha elu ja maailma vastu. Võib oletada, et suure tõenäosusega sai Lovecraft just oma isikliku elu traagilistest sündmustest tõuke, et kirjutada äärmiselt tumedaid ning surma ja hullusega lõppevaid jutte. Olles noores eas olnud mõjutatud vaimsest ebastabiilsusest ja surmast, kanduvad need mõjutused edasi ka inimese hilisemasse ellu ja tegevustesse, mõjutades muuhulgas ka loomingulisi tegevusi ja aspekte.

Nüüd, mil olen põgusalt kirjeldanud Lovecrafti eraelu ja seda, kust võis kirjanik “pärida” oma sünge kirjutamisstiili, proovin selgitada seda, miks just Lovecrafti kurb saatus võis olla üks põhjustest, miks Lovecrafti looming mind paelus. Proovin tuua paralleele ka iseenda eraelust, ilma et laskuksin liigsetesse detailidesse.

Suure osa oma lapsepõlvest kolasin ringi erinevates kohtades, mis lõhnasid kõdu ja hallituse järele. Mahajäetud hooned ja pooleliolevad ehitusplatsid tõmbasid mind enda poole nagu tuli. Mind köitsid need kohad just selle tõttu, et ka mina tundsin end sisimas olevat üksi, nagu ka Lovecraft tundis end üksildasena. Selline üksilduse tundmine ja ka üksinduse teadlik otsimine tulid kindlasti sellest, et mul ei olnud kuigi palju omaealisi mõttekaaslasi. Ka pingelised olukorrad koduseinte vahel ja süvenev viha ümbritseva vastu peletasid mind inimestest üha kaugemale ning mul polnud mingit tahtmist nendega kontakti otsida ja kellegagi suhelda. Iseendaga veedetud aeg võimaldas mul isekeskis mõelda ja olla, see oli otsekui meditatsioon. Viibides suurtes tööstushoonetes kõdu ja vaikuse keskel, tekkis minus teatav rahutunne. Kindlasti peegeldas selline koht oma atmosfääriga ka minu sisemaailma, küllap tundsin ma ennast nendes lagunevates hoonetes ära. Trööstitus seisus olevad hooned kiirgavad osaliselt endast välja teataval hulgal külma ja üksildast atmosfääri. Ma ei tundnud kunagi hirmu nende paikade ees, vaid pigem ootasin, millal saaksin jälle üksinda ja rahu ringi luusida. Selline luusimine oleks mulle mitmel korral võinud ka saatuslikuks saada. Fakt, et ma otsisin teatavat rahu ja üksindust maailma eest, võib nii mõndagi järeldada koduse keskkonna kohta, mis soodustab või koguni sunnib teatud määral noort inimest niimoodi käituma. Tänu sellele, et ma sain rahulikult ringi käia, ilma et keegi oleks mind

tülitanud, oli mul piisavalt aega, et palju mõelda. Teisalt soodustas see ka teatava isolatsiooni kujunemist, mis noore inimese puhul ei pruugi alati kuigi kasulik olla. Taoline noores eas kogetud isolatsioonitunne ja teatav eraldatus omavanustest eakaaslastest on kindlasti abstraktses mõttes nii võtnud kui ka juurde andnud ning loonud minust looja.

Kui olin üpris noor, kaotasin ka mitu enda jaoks väga olulist ja vajalikku inimest. Need inimesed olid vajalikud just selles mõttes, et nad andsid mulle edasi teatud elutarkusi, inspireerisid mind tegelema asjadega, mis mind huvitavad, ja julgustasid mind sööstma oma unistuste poole, olgu need millised tahes. Kui noor inimene kaotab talle lähedal seisvad isikud, mõjutab see tahes-tahtmata tema emotsionaalset ja vahel ka vaimset seisundit, mingil määral ka maailmavaadet. Olen surmaga üsna lähedalt kokku puutunud ja seetõttu on surm mind juba noore inimesena mõjutanud. Et mitte minna liiga detailseks ega morbiidseks, jätan siinkohal intiimsemad detailid avaldamata.

Noore inimesena kogetud üksildustunne ja isolatsioon, lähedaste kaotus ja keerulised kodused tingimused sillutasid teed ja süvendasid vihkamist nii enda kui kogu maailma vastu. Suure tõenäosusega oleksid sellised tunded avaldunud varem või hiljem. Olen üsna kindel, et minus on alati olemas olnud arvestatav potentsiaal selliste emotsioonide tundmiseks, kuid ebameeldivate kogemuste ja teatud sündmuste mõjul toimus protsess lihtsalt kiiremini kui oleks olnud loomulik.

Kui analüüsida nii enese kui ka Lovecrafti nooruspõlve, võib märgata teatud mustreid ja iseloomujooni, mis kirjeldavad hästi nii mind kui autorit. Sellised mustrid sisaldavad märksõnu nagu üksildustunne, pettumus ja viha. Need tunded elavad inimesel sügaval sisimas ja selleks, et need saaksid täies mahus hilisemas elus pinnale tõusta, ongi tihti vaja teatud tõukeid. Lovecrafti elulooga ja nende täpsemate detailidega tutvusin hiljem, mitte esimesel kokkupuutel autori loominguga. Tema loomingut lugedes aimdus nendes juttudes siiski ka tema eraelu ja läbielamisi. Võib-olla tajusin ma tema traagikat hoopis alateadlikult, kuid miski tema kirjutatud lugudes viitas sellele, et elu, mida ta oli elanud, oli kõike muud kui tavaline ja harjumuspärane. Hiljem, kui olin tutvunud Lovecrafti eraelu puudutavate detailidega, ei imestanud ma sugugi, et autor selliseid lugusid kirjutab. Pigem valdas mind justkui kergendus ja äratundmine. Ma tundsin enda läbielatud ning kogetut tema omaga. Samade või vähemalt sarnaste elusaatustega ja iseloomudega inimesed tõmbuvad ikka teineteise poole nagu magnetid.

2.2 Mõjutused autorilt

Autori mõjutused enesele jaotan kolme suuremasse gruppi, et mitte minna liiga laialivalguvaks ja üldsõnaliseks. Leian, et just need kolm suuremat teemat (kosmitsism, atmosfäär ja pisidetailid) on need, mis on minuga ühel või teisel põhjusel haakunud. Minu sees peidus olnud isiklikud huvid teatud teemade vastu, mida autor oma lühijuttudes ka palju käsitleb, on kindlasti mind ennast seda kindlamini juhitanud Lovecrafti loominguga juurde ja andnud veelgi suurema tõuke, et kirjaniku loomingusse süveneda. Tunnen, et need teemad on minu elus alati olulist rolli mänginud ja alateadlikult pinna all pulbitsenud, ilma et ma oleksin midagi mõistnud või neile teemadele üldse tähelepanu pööranud. Lovecrafti loominguga avastamine ja kindel arusaam, et autor puudutab oma loomingus mulle hingelähedasi teemasid, suurendas lõppkokkuvõttes minu teadlikkust iseendast.

Need aspektid Lovecrafti loominguga juures on mind olulisel määral mõjutanud

2.2.1 Kosmitsism: teadmatus, mis peitub müüri taga

Meid ümbritsev maailmaruum ja kosmos on olnud minu jaoks oluline juba väikesest poisist peale. Mind paelus kosmos täiesti iseenesestmõistetavalt. Põhjus, miks kosmos ja kosmilisus mind kutsub, võib peituda selle müstilises olemuses ning arusaamises, et me ei tea täielikult, mida kõike kosmosest võib leida. Selle tõdemuseni jõudes hakkavad tööle looming ja kujutlusvõime ja olles väike poiss, kujutatakse endale ette asju, olevusi ja teisi maailmu. Veel tänapäevalgi jään magama nii, et vaatan samal ajal aknast tähti ja ilmatut maailmaruumi, proovin hoomata selle suurust ja mõista selle saladusi.

Lovecrafti juttudes ja tema loodud universumis on suur roll kosmosel ning sellel, mis seal peitub. Kosmoses peitub maailmu ja planeete, mis on autori kirjelduse kohaselt süsimustad ning milles puudub täielikult valgus. Üheks selliseks planeediks on Yuggoth, mille koore all voolavad mustad jõed, üle jõgede viivad küklooplikud sillad. Sillad on ehitatud olevused, kes on juba ammu välja surnud. Lovecrafti universum ja kosmos on täidetud olevustega, kes kohati on vanemad kui aeg ise ja kes on pärit isegi väljastpoolt meie sfääre. Lovecraft on loonud justkui oma mütoloogia jumalate ja muude olenditega, kellele ei lähe põrmugi korda meie, inimesed. Tihti selgub ka, et need samad eluvormid (kui neid üldse saab eluvormideks

nimetada) on loonud inimkonna lihtsalt sellepärast, et nad suutsid seda teha. Täpselt nii nagu ka meie loome sellepärast, et me suudame seda. Lovecrafti musta universumi keskpunktiks loetakse olendit nimega Azatoth, kes laiub keset kosmilist tühjust väljaspool sfääre ja just tema ongi kogu universumi kaose keskel. Mõistmatud teenrid mängivad mustale kaosele flöödil monotoonset viit, et hoida teda “õnnelikuna”. Azatoth on olend, kellel on täiesti ükskõik moraalist ja sellest, keda või mida ta hävitab. Ta lihtsalt on ja eksisteerib. Veel ühe näitena tooksin olendi, kelle nimi on Yog-Sototh, kes väidetavalt teab ja näeb kõike. Temas on kõik üks ja ta on otsekui värav kusagile, eikusagile, siia. Selliste kohati abstraktsete ja psühheedelsete kirjeldustega annab Lovecraft edasi oma nägemust kosmosest ning universumist ja kes teab, ehk ei eksigi ta kuigi palju. Teades, et maailmaruum on inimhõõstust ületav, võib selles ilmselt leiduda kõike, mida suudame ette kujutada. Just selliste kirjelduste ja juttude kaudu on Lovecraft ka mind loomingulises mõttes igati inspireerinud ja pigistanud minust välja viimsegi loomingulise piisa. Kogu sellise Lovecrafti enda ükskõikse ja külma universumi loomingust ja loomisest jääb mulje, et Lovecraft on siiski autor, kes on oma loomingus käsitletud ka äärmiselt palju eksistentsialistlikke teemasid ning pannud juttudesse ka oma maailmavaadet.

Kokkuvõtte kosmilisuse ning selle hoomamatuse kohta ning Selle mõjud minule:

Lovecraft on mõjutanud mind oma nägemuse kaudu universumist ja selle mõõtmatus suurusest, seal leiduvatest kõikvõimalikest asjadest, aegadest ja kohtadest. Ta on mõjutanud mind oma loodud karakterite kaudu, kes on edasi antud napolisõnaliselt ning abstraktselt, et jätta mulle ja ka teistele lugejatele tõlgendusruumi ning panna seeläbi enda kujutlusvõime tööle. Lisaks sellele on Lovecrafti külm ning eksistentsialistlik maailmavaade pannud ka mind küsima, miks, milleks, kes, mis? Otsese mõjutusena võib veel nimetada haiglaslikku huvi ja teadmistejanu kosmose ning kosmilisuse vastu.

“Näinud olen, kus pime universum haigutab,
Kus mustad planeedid tiirlevad sihita-
Kus õuduse küüsis nad tiirlevad märkamatu,
Kellegi teadmata, särata, nimeta”

H. P. Lovecraft "Nemesis" (1917)

2.2.2 Atmosfäär ja pisidetailid

Lovecraft pöörab oma kirjutatud teostes väga palju tähelepanu atmosfääri ja pisidetailide kirjeldamisele. See on üsna loomulik ja ootuspärane, kuna mõne seni tundmata olevuse või väga raskesti kirjeldatava olendi ebapiisaval sõnalisel visandamisel tuleb puuduvad kirjeldused tasa teha maailma, ruumi või atmosfääri visandustega. Lovecrafti kirjelduste eesmärk on mõnikord ka edasi anda mingit tunnet või olukorda. Tihti leiab tema kirjutatud töödest vägagi külmi ning kalke atmosfääre. Lagunevad külad või kolkad, mille on asustanud räpakad talupojad, või milles elu, kui seda üldse eluks nimetada saab, on täielikult seiskunud. Põhjusi, miks Lovecraft kirjeldab asju nii sünetes toonides, ei pea just kuigi kaugelt otsima. Kui meenutada varem käsitletud autori minevikku ja arvestada, missuguseks inimeseks ta kujunes ja kui suurel määral see teda mõjutas, on igati loomulik, et säärased iseloomujooned, detailid ja atmosfäärid kanduvad edasi ka tema kirjutatud lühijuttudesse.

Lovecraft on mind mõjutanud just sel moel, et ka mina olen hakanud oma loomingus käsitlema ja oma teoseid üles ehitama just atmosfääri ja pisidetailide peale, mis teinekord on palju olulisemad kui see, mida ma tahan edasi anda. Atmosfäär ja pisidetailid on ühtviisi olulised nii illustratsioonide kui muusikaliste palade puhul. Peale Lovecrafti teostega põhjaliku tutvumist olen ma mõistnud, kui suur roll atmosfääril tegelikult on. Kui palju võib atmosfäär edasi anda ning kui palju võib sellega ära öelda. Illustreerides, panen ma rõhku pigem maailmale ja sellele, mida ja millisena vaataja pilti vaadates tajub. Negatiivset meeoleolu on võimalik mõjutada seeläbi, kuidas kunstnik on edasi andnud jooni või kui närviliselt täitnud pinda. Muidugi saab atmosfääri ka edasi anda kompositsiooni abil. Kui ma soovin luua psühheedselt tumedat olustikku, pean arvestama paberi formaadiga ja kasutama selle pakutavaid võimalusi maksimaalselt ära. Ma pean kokku siduma maailma, kõrvalisemad tegevused ja põhifookuses oleva tegevuse. Kui minu loominguga vaataja või kuulaja loob esmakordse kontakti minu loominguga, on hädavajalik, et esmane kokkupuude oleks tal just atmosfääriga. Selle kaudu saab vaataja või kuulaja väga palju otsest informatsiooni ka selle kohta, mis tüüpi teosega on tegu või mida selles tahetakse edasi anda. Mida olen mina tahtnud öelda sellega või mida ma olen loonud ja milleks. Lovecrafti juttudest olen õppinud seda, kuidas petta vaatajat ja kuidas juhtida vaataja (Lovecrafti

mõistes lugeja) fookust ühelt aspektilt teisele. Seda saab enda kasuks pöörata, kuna sel moel vaatajaga manipuleerimine või vaataja tähelepanu hajutamine on oluline. Näiteks, kui ma ei oska hästi natuuri lähedalt joonistada ja ma olen sellest teadlik, on mul teisalt hea oskus anda edasi just pildi olustikku ja maailma. Seda teades tuleb mul rõhuda rohkem just olustiku ja maailma kujutamisele. Sellised oskused rõhuda pisidetailidele ning atmosfäärile on tulnud mulle kasuks nii koolitöodes kui ka eraprojektides. Olen suutnud üsna mitu projekti edukalt teostada nii, et teose põhirõhk on suunatud atmosfäärile. Olen vaatajat mõjutanud ja manipuleerinud ning teda sel moel õigesse suunda juhtinud.

2.2.3 Religioon ja okultism

Teatud religiooni ja okultismi tume visuaal on mõjutanud mind nii kunstis kui ka muusikas.

Religioon on olnud mulle kogu elu tähtsal kohal. Suurel määral on minu suhtumine religiooni jäänud samaks nagu ta oli siis kui ma sellele tähelepanu pöörama hakkasin. Inimese uskumist või mitte-uskumist millessegi on väga raske kõigutada, kuna usk või uskmatuse elab sügaval inimese sees ja kujundab tema olemust. Kuna Lovecrafti juttudes on väga tähtsal kohal religioon, kultused ja okultism, siis püüan lahti seletada nende teemade mõju endale ja kirjeldan, miks just religiooniga seotud küsimused muuhulgas minu tähelepanu tema loomingu puhul köitsid. Selgitan, kuidas religioon mind mõjutas ja kuidas on need mõjutused kajastunud minu kunstiteostes ja muusikas.

Noorena on mind köitnud üldiselt kõiksugused teemad, millel on salapärase või tume olemus. Sama kehtib ka religiooni ning salapärase maailmavaadete ja tegevuste kohta. Igasuguste müstiliste ning tumedate uskumuste uurimine on mind alati sügavalt huvitanud. Mingil määral on mulle huvi pakkunud ka usundite praktiline pool, aga rohkem olen rõhku pannud nende uurimisele ja enese jaoks lahti mõtestamisele. Olles tutvunud vähem populaarsete usunditega, avastasin nende hulgast viimaks sellise, mis mind ennast kõige rohkem kõnetas ning milles tundsin ennast koduselt. See on usund, mida pean nii moraalselt kui vaimselt õigeks. Enam-vähem samal ajahetkel tutvusin ka Lovecrafti loominguga, milles väga tähtsal kohal on just nimelt religioon, kultused ning nende praktiseerimine.

Lovecraft süvendas oma mõneti okultistlike lugude kaudu minus veel suuremat huvi religiooni vastu ning pani mind ka küsima, mis on mingi religiooni arvates õige ja mis vale. Tema kirjutatud lugudes tegutsevad alatasa sektid või kultused, kes praktiseerivad okultistlikke teadmisi. See, millise sünge tunnetusega need kirjeldused on edasi antud, inspireeris mind otsekohe ja minus tekkis kindel soov hakata selleteemalist kunsti looma. Kuna Lovecraft ise ei huvitunud religioonist ning tema kirjutatud kirjad oma sõpradele sisaldasid löike, milles arutleti religiooni mõttetuse üle, panid need arutlused mind ennastki religiooni vajalikkuses kahtlema. Tänu nende kirjade lugemisele hakkasin seadma kahtluse alla ka iseenda senised uskumused ja selle, kui vajalik on üldse millessegi uskuda või usaldada oma elu mõne kõrgema jõu kätte.

2.3 Loometöö ja muusika: mina kui maailma mõjutaja

Kuna olen saanud Lovecrafti elust ja loomingust väga palju inspiratsiooni ja mõjutusi, on igati loomulik, et tema sünge looming kandub minu kaudu edasi ka minu loodud muusikasse, kunsti ja teistesse minu loomingulistesse väljunditesse. Tundub, et selline hukatuslik ja sünge esteetika elab minu sees pigem alateadlikult ja on oma juured sügavale minu sisse kinnitanud. Kui inimene kogeb midagi nii võimsat, mis mõjutab sügavalt igat tema keharakku, on peaaegu et võimatu sellest mõjutusest lahti saada. See, mis on kord idanema pandud, nii kergelt juba ei närtsi.

Lisaks kunstile tegelen väga palju ja aktiivselt ka muusikaga. Ka see valdkond on saanud mõjutatud suurel määral Lovecrafti loomingust. Kuna juba varajases nooruses kasvasin üles ekstreemse muusika sees, mis on juba oma olemuselt mõjutatud tumedast visuaalist ja temaatikast, andis Lovecraftist saadud inspiratsioon veelgi enam hoogu luua ka ise tumedat muusikat. Enda loodud muusika kaudu mõjutan omakorda ka teisi inimesi. Paljud ansamblid, millega olen üles kasvanud või mis on mulle endale südamelähedased, on juba alateadlikult laenanud motiive Lovecrafti universumist, näiteks tema loomingu lüürilisemast osast või atmosfääridest. Kuna ekstreemne muusika ja õuduskunst käivad käsikäes, siis on loomulik, et üle maailma on Lovecrafti looming olnud kättesaadav paljudele 1980-ndate ja hilisemate kümnendite muusikutele. Kõige kuulsam Lovecrafti mõjutustega ansambel on tõenäoliselt enamikule teada ja tuntud Metallica. Paljud on tõenäoliselt kuulnud nende pisut pehmemat ja n-õ raadiosõbralikumat loomingut, kuid tõelisele Metallica austajale jäävad

kindlasti kõrva ka varasemad albumid, mida kuulates võib leida otseseid vihjeid sellele, et ka Metallica on mõjutatud Lovecraftist. Nende 1984. aastal ilmunud albumi "Ride The Lightning" peal on lugu, millepealkiri on "The Call of Ktulu". Pole vist kahtlustki, et laulu pealkiri on sisuliselt sama Lovecrafti enda loodud ja tõenäoliselt tema tuntuma teosega "The Call of Cthulhu". Muudetud on vaid viimase sõna kirja pilti, kuid viide ja vihje autorile on ilmselge ja seda ei saa maha salata. Kui rääkida veel muusikaliselt mind mõjutanud bändidest, on olulisim neist Electric Wizard, kelle kogu looming on üdini mõjutatud Lovecrafti loomingust. Bändi laulusõnad on otseselt inspireeritud autorist, mõningate karakterite nimed ja isegi autori lugudes kirjeldatavad kohad või tegevuspaigad on jäetud samaks. Audiolahenduste poolest on Electric Wizardi muusika äärmiselt hukatuslik ja aeglane, mis sobitub ideaalselt Lovecrafti temaatika ja universumiga. Muusikamaailmas ja selle keerulises žanrisüsteemis nimetatakse sellist muusikalist stiili Doom Metaliks.

2.4 Maailmavaade

Minu maailmavaatel on väga suur mõju sellele, milline on minu kunstiline ja muusikaline looming. Loomulikult ei mõtle ma oma maailmavaatele iga kord, kui ma midagi loon, vaid selle mõjud peituvad sügaval minu sees. Maailmavaade mõjutab mind vaikselt ja üsna märkamatuks, suunates minu kätt, mis veab pliiatsiga paberile jooni, või juhatades kätte meloodiad, mida mängin pillil. Maailmavaate all pean ma silmas oma tõekspidamisi, filosoofiat ja ellusuhtumist. Paljud tõekspidamistest on tahes-tahtmata mõjutatud Lovecraftist ning tema enda süngest ja kohati hukatuslikust vaatest maailmale. Kuna autor on mind äärmiselt palju mõjutanud juba varajases noorusest, on igati ootuspärane, et tema filosoofiad kanduvad edasi ka mulle. On äärmiselt keeruline kirjeldada midagi, mida ei ole võimalik näha. Kuidas kirjeldada midagi, mis on olemas kellegi sees ja käib temaga kõikjal kaasas, kuhu iganes ta ka ei läheks? Just see ongi inimese maailmavaade, mis meid kõiki mõjutab ja mille kaudu mõjutatakse omakorda maailma. Küsida kelleltki tema maailmavaate kohta on alati põnev, kuna nii mõnigi kord tuuakse küsimust kuuldes esmalt kuuldavale segadusele viitavaid häämitsusi, mis annab mõista, et küsitav ei osanud sellist küsimust oodata.

On raske öelda, miks on säärased sünged maailmavaated mind paelunud. Küllap on soodumus või alge morbiidseteks mõteteks olemas olnud juba väikesest peale. Olen alati

kahtlustanud, et sünged teemad pakuvad teatavat pagemisvõimalust ebameeldiva reaalsuse eest. Võib ka olla, et lovecraftilik maailmavaade pidigi minu juurde tulema. Vastust teab vaid suur ja must universum ise.

Lovecraft õpetas mulle, et mis tahes ka ei juhtuks, tuleb alati jääda iseendaks. Seda peab püüdma isegi siis, kui elu tallab mind enda alla ja määrib üleni poriseks. Selle asemel, et nutta ja kurvastada, võib kurbuse ja viha väljavalamiseks otsida omale mõni sobiv loominguline väljund. Võib ka luua omaenda maailma, uue reaalsuse. Võib-olla mõjutab see looming kunagi tulevikus kedagi teist või annab talle jõudu ja pakub lohutust. Ohtlik on see inimene, kellel on millegi vastu äärmiselt suur kirg. Keegi, kes vahendeid valimata töötab mingi kindla eesmärgi nimel. Niisugune inimene on ohtlik just selles mõttes, et ta võib maailma meie ümber väga palju mõjutada. See, millise kirega Lovecraft kirjutas, oli hämmastav. Kirjutamine oligi kogu tema maailm ja selline suhtumine millessegi, mida tõeliselt armastatakse, nihutas tänapäeva kirjanduse ja õuduskunsti piire. Täpselt sellist filosoofiat olen ka mina oma töös järginud, nimelt, teha seda, mida ma tõeliselt armastan ja mis mulle meeldib. Kui tulebki ette hetki, mil elu on pisut keeruline, annab see mulle ainult tegutsemisindu juurde. Ühel hetkel mõistsin, et hirmude jaoks ei ole elus palju ruumi, ning kui neile mitte vastu astuda, raiskan ma oma elu. Hirmud on kogu aeg eksisteerinud ja ei kao ka tulevikus kusagile. See, kas ma lasen hirmudel ennast mõjutada või mitte, on juba minu enda teha. Hirmus elada tähendab elada orjuses.

3. TÖÖ PROTSESS

Selles peatükis kirjeldan oma töö praktilise osa valmimise käiku. Kuna valisin illustreerimiseks ebahariliku formaadi, siis seletan selle põhjuseid ja tagamaid. Formaadi valiku paremaks selgitamiseks lisan näitena ka pildilist materjali. Toon fotodena näiteid kavanditest ning sellest, kuidas valminud teosed alguse said, kus ma olin alguses ja kuhu viimaks välja jõudsin. Kirjeldan põgusalt ka kavandeid. Lõpetuseks selgitan, miks ja millisel eesmärgil valisin tehnika, milles minu graafilised illustratsioonid sündisid.

3.1 Formaadi valik

Formaadi valikul peab arvestama visualiseeritava loo sisuga. Lõin formaadi, mis annab edasi sarnaseid tundeid ja emotsioone, mida sisaldas see novell, millele illustratsioone loon. Kuna Lovecraft oli nii oma kirjutatud juttude kui ka iseloomu poolest üsna obskuurne, pidin ka mina valima vahendeid, mis annaks kõige paremini edasi külma, tumedat ja rusuvat atmosfääri. Selgeks sai see, et klassikaline ja kõige enam kasutatav ristkülikukujuline formaat võib jääda väheütlevaks ja praegusel juhul liiga igapäevaseks. Seetõttu mõtlesin välja formaadi, mis mõjub raamituna ja üsna ähvardavana ja vaataja saab seda vaadates kogeda ärevust ja hirmutunnet.

Jaotasin illustratsioonid kolmele paneelile, millest esimesed kaks on piklikud, horisontaalselt venitatud ja ristkülikukujulised. Esialgused kavandid ja teekond lõpplahenduseni on ära toodud lisas Horisontaalselt venitatud ristkülikukujulisel formaadil illustratsioonid annavad edasi kinematograafilise venitatud maastikutunde, mis aitab jutustada Lovecrafti lugu pildi kaudu. See on justkui filmilindile jäädvustatud hetk või katkend novellist. Horisontaalselt venitatud kitsas formaat tekitab ka survestatud ja rõhuva tunde, et paremini edasi anda novelli meeleolu. Joonte mäng, nende erinev jämedus ja liikumine kannavad edasi ruumilisust ja rõhuvaid meeleolusid. Kitsas formaat mõjub lisaks ka dramaatiliselt, mis on vastavuses autori novelli olemusele. Kuna tegemist on õudusjutuga, milles väga tähtsal kohal on hirm, siis kandub see hirm vaatajani ka sellise kitsa surutud formaadi abil. Tihtipeale muudab ka hirmutunne meid väikeseks ning surub meid justkui kokku. Oma graafilise käekirjaga, täpsemalt joonekasutuse ja selle närvilisusega annan edasi loo emotsiooni. Viimase paneeli formaadiks valisin võrdkülgse ruudu. Viimane stseen novellis sisaldab palju üles-alla, vasakule-paremale ja ette-taha liikumist, keerlemist, pöörlemist ja

üleüldist kaost, peale mida saabub rahu. Sellise kaootilise üles-alla, vasakule-paremale ja ette-taha liikumise abil võimaldab selline formaat paremini kujutada plahvatust tsentris asuvas objektis. Vaataja pilk viiakse paremale ja vasakule, ette ja taha, üles ja alla, kirjeldades niimoodi lõpustseenis toimuvat. Viimaks koondub nii novellis kui ka valminud graafikatöös tähelepanu tagasi keskpunktile, mille järel saabub lõpuks rahu. Võrdkülgse ruudu formaat sümboliseerib iseenesest ka nelja ilmakaart, kuhu kosmiline õudus novellis lõpuks kaob. Kuna võrdkülgne ruut on oma olemuselt ka stabiilsuse kujund (neli võrdset külge) ja samas ka müstitsismis, religioonis ja esoteerikas oluline sümbol (maa, õhk, tuli ja vesi), sobib see formaat lõpetama graafiliste illustatsioonide kaudu edasi antud lugu.

3.2 Kavandamine

Kuna Lovecrafti lugu ise on kohati kaootiline, on ka kompositsioon ja illustatsioonid mõneti kaootilised, et mitte tekitada liigset kliinilisust ja jääda truuks novelli õhustikule. Kavandamist alustades lugesin korduvalt illustreeritavat lugu, et kujundlikku mälu värsket ja erksana hoida. Lugemise ajal tegin märkmeid ja kavandeid. Sellisel moel kavandades joonistasin käe “lahti”, joon hakkas voolama ja kompositsioon sai oma lõpliku lahenduse. Stseene ja kujutisi lähemalt uurides tekkis hiljem konkreetne ülevaade sellest, mida illustatsioonis täpsemalt kujutada ja mida mitte. Kujunes teadmine ka sellest, millised on need võtmekohad, mis lugu seovad. Terasem silm võib märgata algsetes kavandites ja lõplikes versioonides kohti või tegelasi, mis ka algses kavanditelehes olemas on. Mõned algsed kompositsioonilised paigutused ja liikumised leidsid tee ka valminud illustatsioonidesse. Lisaks illustreeritava loo lugemisele kuulasin seda ka audioversioonis. Selline lähenemine lubas meeltel ja käel veelgi rohkem keskenduda kavandite kujundamisele ja atmosfäärile, mida lugu tekitab.

Illustatsioonide esimese paneeli kavandeid ja tööprotsessi võib näha lisas 3. Teise paneeli kavandeid ja tööprotsessi näitan lisas 4. Viimase ruudukujulise illustatsioonide tööprotsess on näha lisas 5. Esialgselt kavandatud ideid saab näha lisades 6 ja 7.

3.3 Illustreerimise tehnika

Illustreerimisel kasutatavaks tehnikaks valisin digitaalse tehnika. Kuna soovin hiljem ka seda tööd serigraafias teostada, on suures formaadis trükkides oluline, et trükkimiseks vajalik materjal oleks vektorgraafika formaadis. Vektorformaadis failid lubavad kujutist suurendada ja vähendada, ilma et pilt muutuks piksliliseks. See tähendab seda, et kui soovitakse trükkida teos mõõtmetega 1 m x 2 m, säilivad vektorformaadil kilele printides selged teravate servadega jooned, mis tagavad trükitud töö kvaliteedi. Kile on kasulik selleks, et valgustada trükkimiseks vajalikke matriitse. Hiljem paberile või teistele pindadele trükkides säilib selge ja arusaadav kujutis. Näiteks väikesele formaadile või paberile joonistatud ning seejärel sisse skaneeritud ja suurendatud pilt muutub hiljem piksliliseks. On üsna tõenäoline, et illustratsioonid jõuavad ka ansambli albumikaantele, särkidele ja kleebistele. Sellest lähtuvalt on hädavajalik kasutada vektorgraafikat, et tagada pildi parim võimalik kvaliteet, kui seda suurendatakse, vähendatakse või trükitakse erinevatele materjalidele. Lisaks annab digitaalse illustreerimise tehnika ka võimaluse hiljem vastavalt vajadusele hõlpsalt muuta värve, lisada või korrigeerida detaile.

KOKKUVÕTE

Oma lõputööd kirjutades sain enda kohta teada palju sellist, millest ma varem teadlik ei olnud, näiteks seda, miks minu looming on sünge alatooniga. Sain teada, mis on mind mõjutanud, mil moel ma loon just seda, mida ma loon ja kuidas ma seda täpsemalt teen. Töö käigus oli võimalik analüüsida ennast ja Lovecrafti, tuua paralleele nii enda kui tema elusündmustest, mis voolisid mind selliseks nagu ma praegu olen. Jõudsin järeldusele, et Lovecrafti mõjud minu isikule on ajanud oma juured sügavale minu sisse ja just sel moel on Lovecraft olulisel määral mõjutanud minu loomingut. Luues kunstiteoseid või kirjutades muusikat, mõjutab Lovecraft mind vaikselt, üsna märkamatu. Lovecrafti lugudes kirjeldatakse kultuseid, mis kunagi ei hääbu, vaid ootavad õiget hetke, hetke, millal tähed on õiged. Samamoodi ootab ka Lovecraft minu sees õiget hetke, millal minu kätt suunata. Tema loominguga kummitab kusagil minu mõistuse tumedates sügavustes, titaanlikes tühjades koridorides, mõjutades mind ja seeläbi ka mind ümbritsevat maailma.

Oma lõputöös sain selgeks, et on küsimusi, millele kunagi päris täpset vastust ei saagi, nagu elus ja filosoofias tihtipeale on. Mis siis ikkagi kutsub inimesi hirmu kogema? Tuleb välja, et soov hirmu tunda on seni olemas olnud ja jääb ka edaspidi alles. Paradoksid on küll huvitavad, kuid nende üle liiga sügavuti järele mõtlema hakates võid ennastki viimaks kaotada.

Töö praktilises osas saavutasin kõik, mida algusest peale olin tahtnud saavutada. Nii mõnegi magamata öö ja paljude kavandite järel Suutsin viimaks luua illustratsioonid Lovecrafti lühiloole ja olen lõpptulemusega rahul. Mõistsin, et ükski asi ei tule niisama ja ükski hea idee ei teki ilma tööta. Selleks, et jõuda hea ja huvitava tulemuseni, on vaja näha vaeva ja teha palju tööd.

SUMMARY

The objective of my thesis, was to illustrate a short story of H. P Lovecraft's "Dunwich horror". Lovecraft was an influential American writer of weird fiction and horror fiction. His works painted paths for other, well known horror writers in the same genre, most known name is Stephen King.

Lovecraft has influenced me more than any other person and that is why, I wanted to make a small bow to the writer himself, through my illustrations. His stories and ideas, shaped my outlook on the world, life, religion and changed my philosophical beliefs. In my thesis I had the opportunity to analyze myself and Lovecraft. Why I was drawn to him and his stories. What is fear and why we yearn it?

In the first part of my theoretical work, I analyze fear and horror in philosophical key. It was essential, because fear and Lovecraft walks hand in hand in his stories, and in horror genre in general. I explore and point out Lovecrafts own beliefs and philosophical worldviews, also his idea and philosophy for the "Fear of the unknown". I also explain the paradoxes of fear, and why we are drawn to it. Is it inevitable? In the second part of my theoretical work, I will draw lines between Lovecraft and myself. What do we have in common and did our childhoods influenced us to venture into the dark and macabre. Did me and Lovecraft experienced same kind of feelings at very young age, and was that, why his ideas and stories became so important to me? I will also explain how his works influenced my artwork, musical taste, and what are the small little nuances, that have shaped my illustration style in general. In the last part I will show what was the process of the practical work. How I created the illustrations and show my drafts.

After finishing my thesis, I have realized just how deep has Lovecraft dug his roots inside of me. His ideas and philosophies influences me quietly, without me even realizing it. He will guide my hand when it's needed. Echoes of his works haunt me, inside the corridors of my mind forever. Influencing me, through which I on the other hand, will influence the world around me. As it is always in philosophy, there are no definitive answers to the questions. We fear because we have always been afraid, and so it shall always be. Fear is something that is deep inside us, and if you dwell too long in paradoxes, one might even lose himself.

KASUTATUD KIRJANDUS

Carleton, R. N. (2016). Fear of the unknown: One fear to rule them all? [WWW] <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0887618516300469#sec0095> (25.03.2020)

Carroll, N. (1990). *The Philosophy Of Horror, Or, Paradoxes Of The Heart*. New York, London: Routledge

Eensalu, J. (2019). Graafika on keelte ajalugu. Käsikirjaline materjal autori valduses.

Farge, P. (2017). The Complicated Friendship of H. P. Lovecraft and Robert Barlow, One of His Biggest Fans. [WWW] <https://www.newyorker.com/books/page-turner/the-complicated-friendship-of-h-p-lovecraft-and-robert-barlow-one-of-his-biggest-fans> (26.03.2020)

Houellebecq, M. (2016). *H. P. Lovecraft: Maaailma vastu, elu vastu*. Tallinn: SA Kultuurileht, Loomingu Raamatukogu.

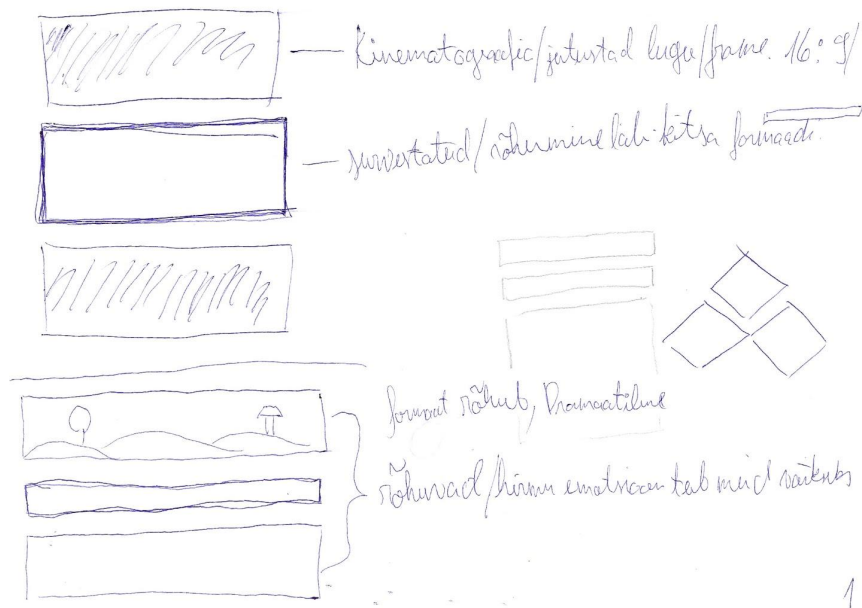
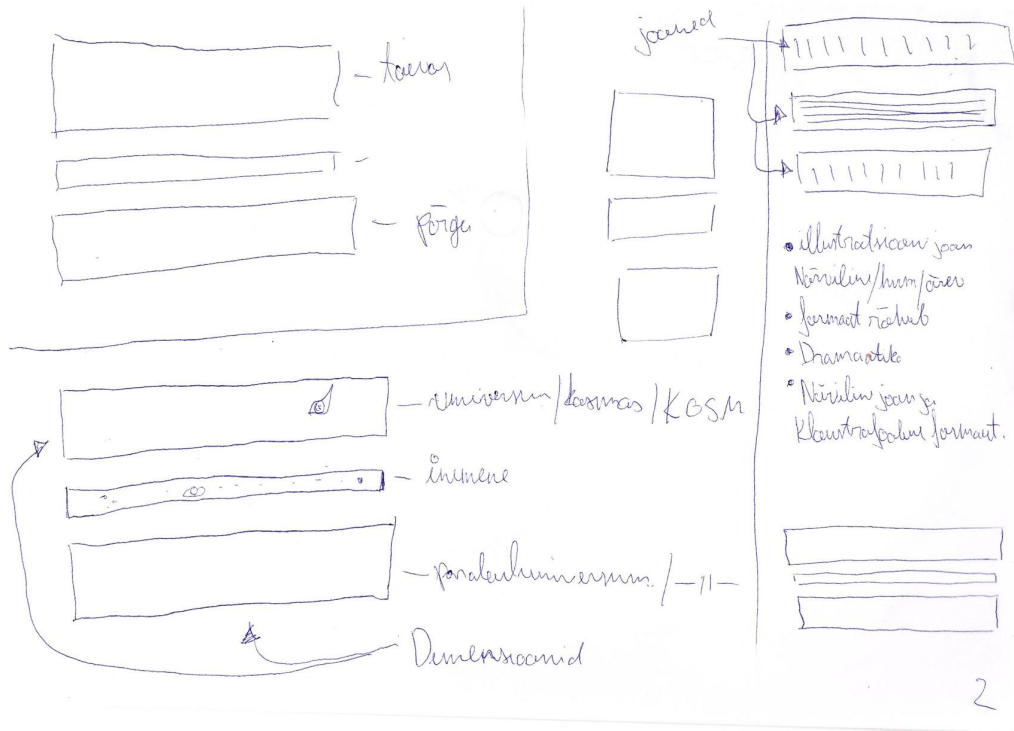
Joshi, S. (2018). Howard Phillips Lovecraft: The Life of a Gentleman of Providence. [WWW] <http://www.hplovecraft.com/life/biograph.aspx> (26.03.2020)

Lovecraft, H. P. (2017). *Cthulhu kutse: Moodne õudusklassika*. Tartu: Viiking

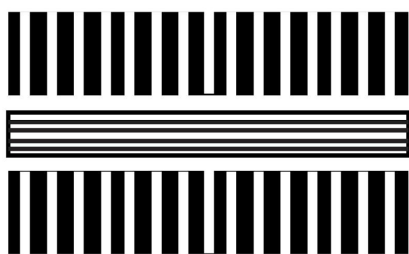
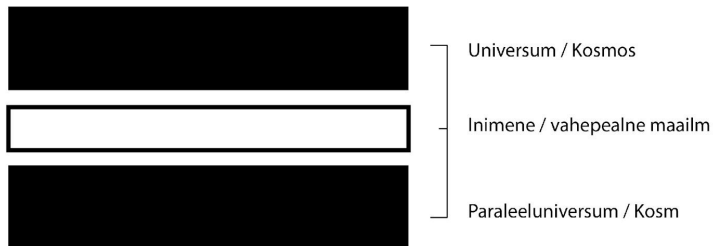
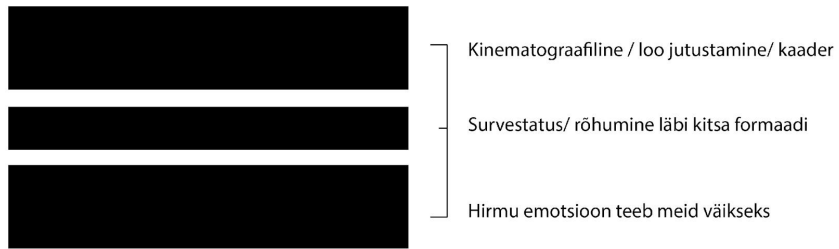
Svendsen, L. (2008). *A Philosophy Of Fear*. London: Reaktion

LISAD

Lisa 1. Formaadi valiku otsimine 1

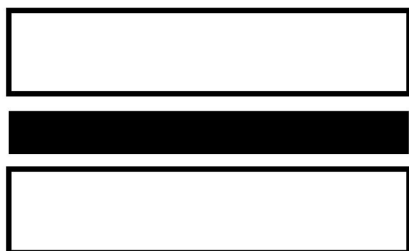

Lisa 2. Formaadi valiku otsimine 2

Joonte suund

- Illustatsioonidel on närviline, ärev joon
- Formaat rõhub, annab edasi loo atmosfääri
- Dramaatilisus
- Klaustrofoobne

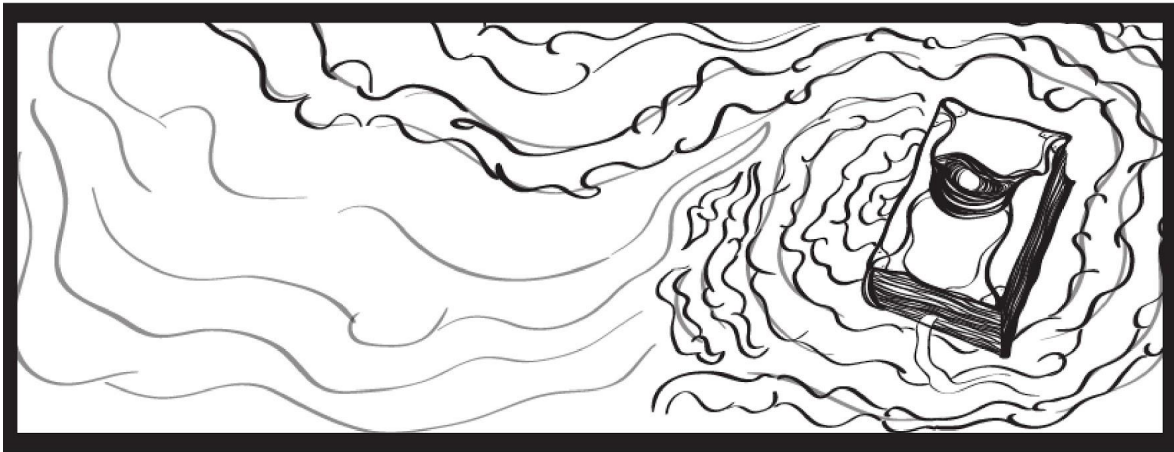

Erinev kontrast

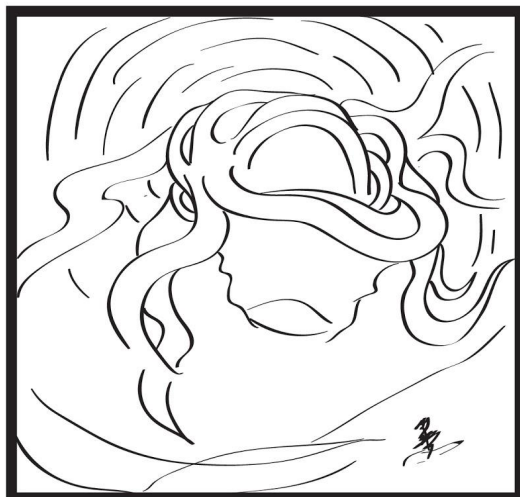
Lisa 3. Esimese paneeli kavandid/tööprotsess.

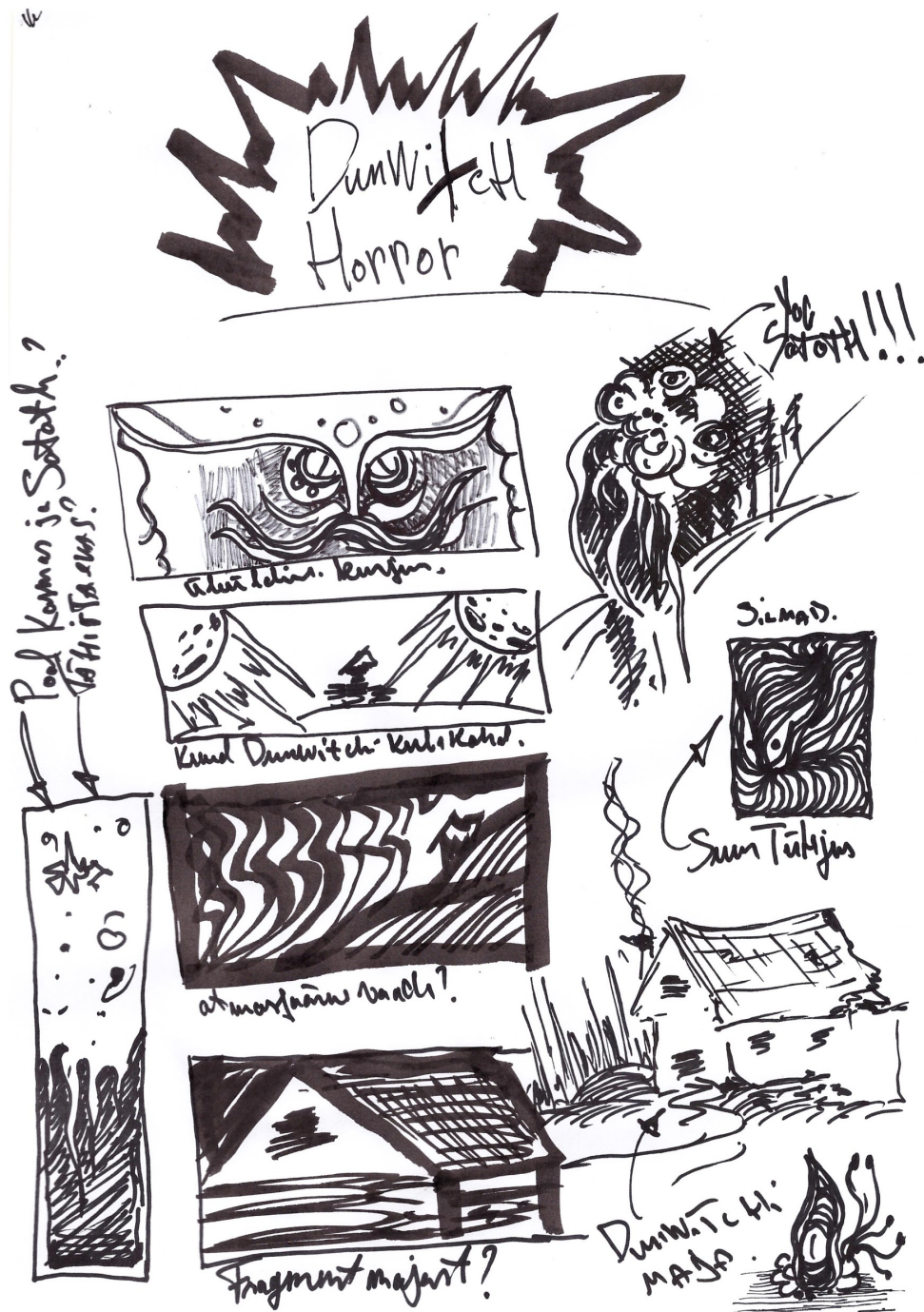
Lisa 4. Teise paneeli kavandid/tööprotsess.

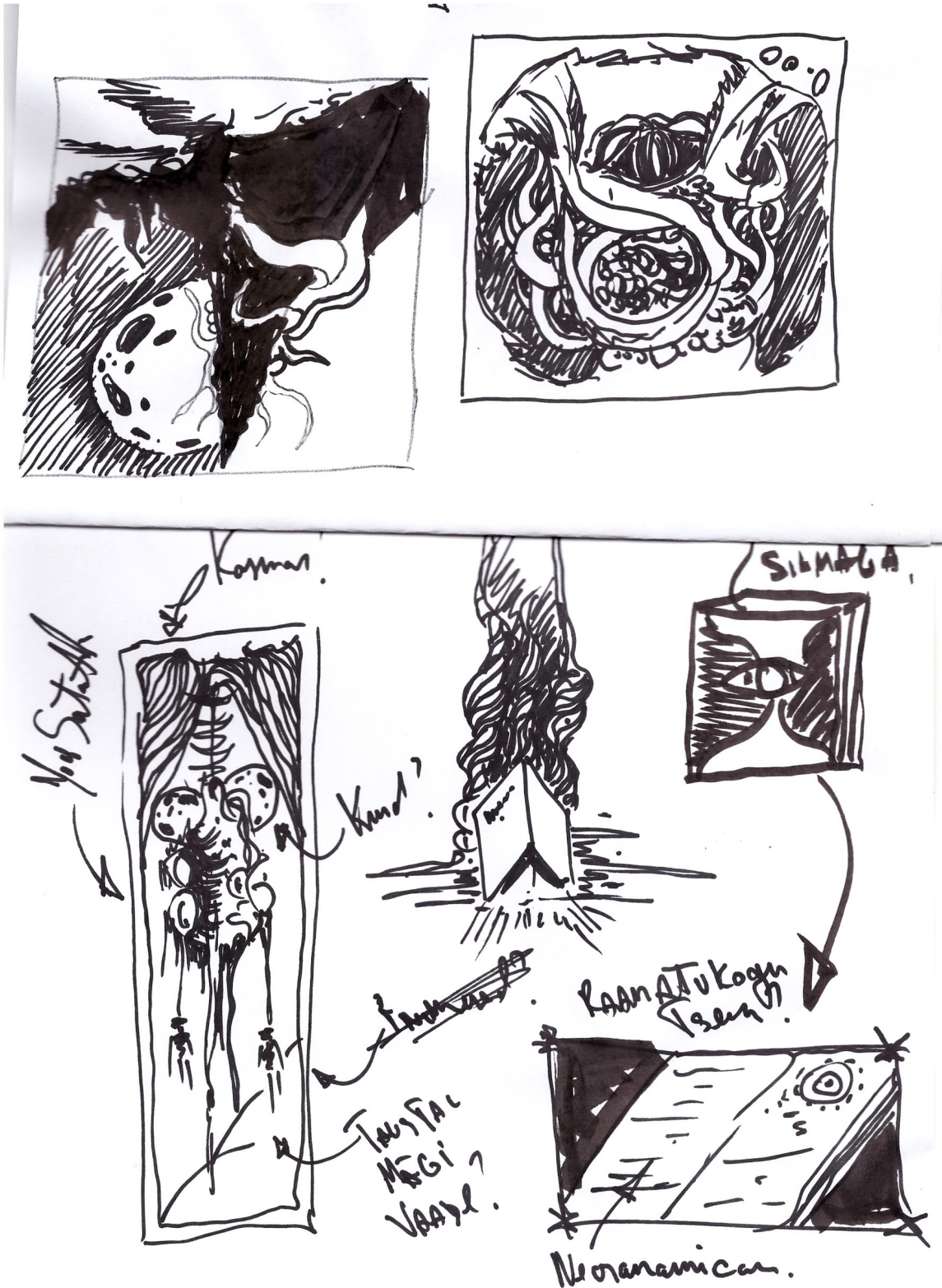
Lisa 5. Kolmanda paneeli kavandid/tööprotsess.

Lisa 6. Esialgsed kavandid 1

Lisa 7. Esialgsed kavandid 2

Lisa 8. Lõplik versioon.

